

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA

==== Izpitna pola 1 ====

Obča zgodovina

Torek, 29. avgust 2017 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalinvo pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpiti pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalinvim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 1 prazne.

Barvna priloga ima 4 strani (17–20).

M 1 7 2 5 1 1 2 1 0 2

Etnične, družbene in gospodarske spremembe

1. Zaključena gospodarska enota srednjeveške Evrope je bilo zemljisko gospodstvo. Sestavljala sta ga dva dela. Pojasnite spodaj navedena pojma.

DOMINKALNA (PRIDVORNA) zemlja

RUSTIKALNA (ZAKUPNA) zemlja

(2 točki)

2. Središče zemljiskega gospodstva je bil dvor z gospodarskimi poslopji, iz katerega se je postopoma razvil grad.

Fevdalni grad je obrambno sredstvo, življenjsko pomemben del posesti, naravno zatočišče za vse podeželsko prebivalstvo, če je prišlo do napada, kulturno središče, bogato z izvirnimi izročili, brez vsakega antičnega vpliva.

(Vir: Pernoud, R., 2000: Nehajmo že s tem srednjim vekom, str. 78–79. Družina. Ljubljana)

- 2.1. S pomočjo zgornjega besedila navedite, katere naloge je opravljal srednjeveški grad.
2.2. Na kakšnih mestih so postavljali fevdalni grad, da je bil lahko »obrambno sredstvo«?

(2 točki)

3. V visokem srednjem veku se je število prebivalcev v Evropi zelo povečalo. Potreben je bil večji življenjski prostor in nove obdelovalne površine, zato je prihajalo do kolonizacij.

Z rastjo prebivalstva so v Evropi potrebovali čedalje več obdelovalnih zemljišč. Pridobivali so jih s krčenjem gozdov in goščav. Najpogostejsa načina krčenja sta bila požiganje in izsekavanje. Poseljevanje novega prostora s kmečkim prebivalstvom in njegovo kultiviranje sta potekali v obliku kolonizacije oz. načrtnega naseljevanja v neposeljen ali redko naseljen svet.

(Vir: Mlacović, D., in Urankar, N., 2010: Zgodovina 2, str. 79–80. DZS. Ljubljana)

- 3.1. Glede na zgornje besedilo navedite, na kakšne načine so pridobivali nova zemljišča za naseljevanje kolonistov.
- 3.2. Pojasnite razliko med notranjo in zunanjo kolonizacijo.

(2 točki)

4. Za evropsko družbo v visokem in pozнем srednjem veku je bila značilna delitev prebivalstva na maloštevilne meščane in prevladujoče prebivalstvo na podeželju. Razlikovali so se po življenjskih slogih in običajih.

Na črte pred trditve v levem stolpcu vnesite ustrezno črko iz desnega stolpca.

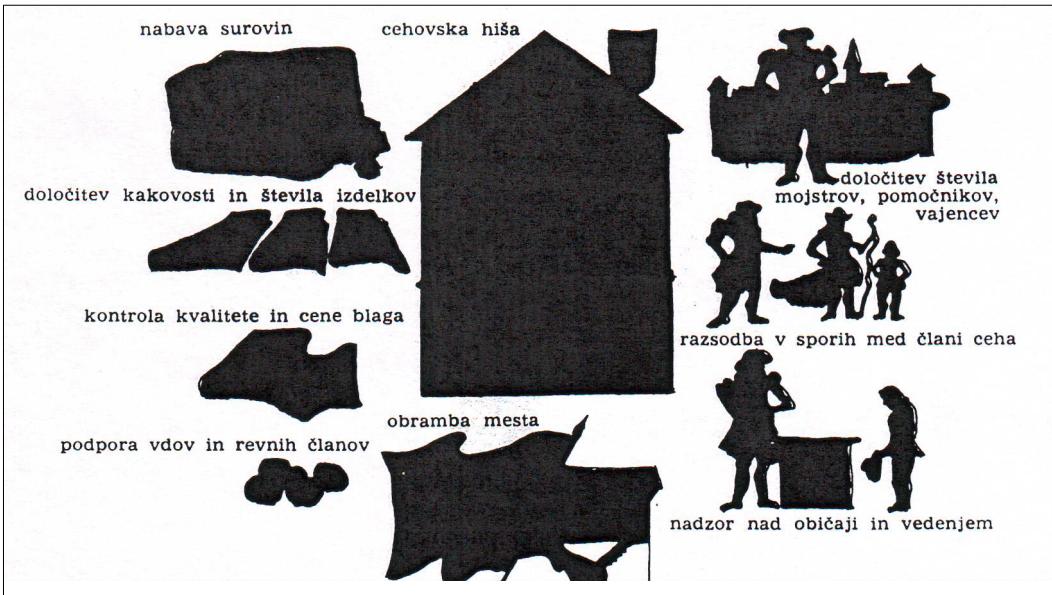
☐ Imeli so pravico do vsakoletnega sejma.	
☐ Njihove obveznosti so bile zapisane v urbarjih.	
☐ Svoja prebivališča so si delili z domačimi živalmi.	M meščani
☐ Bili so osebno svobodni.	K kmečko prebivalstvo
☐ Glavni vir preživljjanja jim je bila obrtna proizvodnja.	
☐ Nad njimi je imel sodno oblast zemljiški gospod.	

(3 točke)

M 1 7 2 5 1 1 2 1 0 5

5. Najprej v italijanskih mestih v 12. in 13. stoletju, nato tudi drugod so začela nastajati poklicna združenja obrtnikov – cehi. V večjih mestih je bilo več cehov, ker je bilo več obrtnikov iste vrste.

Slika 1: Naloge cehov

(Vir: Grobelnik, I., in Voje, I., 1990: Zgodovina 2, str. 21. DZS. Ljubljana)

- 5.1. S pomočjo slike 1 navedite naloge cehov na družbeno-socialnem področju.
- 5.2. Pojasnite vzroke, zakaj so cehi v začetnem obdobju imeli pozitivno vlogo za razvoj gospodarstva.
- 5.3. Zakaj so cehi pozneje postali zaviralcji napredka?

(3 točke)

6. V večjih mestih so se začeli zbirati tudi učitelji, ki so svojim študentom posredoovali višje oblike znanja. Sprva so na univerzah prevladovale tako imenovane svobodne umetnosti, pozneje predvsem filozofija, teologija, pravo in medicina.

S pomočjo slike 1 v barvni prilogi navedite, na ozemlju katere današnje države je bilo v srednjem veku ustanovljenih največ univerz.

(1 točka)

7. Pogledi ljudi na življenje, vrednote in svet so se v visokem srednjem veku zelo razlikovali od pogledov, ki jih je imel človek v obdobju humanizma in renesanse. S pomočjo spodnjih besedil pojasnite ravnanje ljudi v izbranem zgodovinskem obdobju.

Fevdalna družba, ki je družba s težnjo po skupnosti, četudi so ji vladale osebne zaveze, je tudi skrajno ozemeljska, poljedelska družba. (...). – Vendar ni imel vzgojne vloge le grad, marveč tudi samostani, razpršeni po podeželju. Bilo so prav toliko študijska središča kakor žarišča molitve. Menihi so načeloma sami obdelovali del svojega posestva, imeli pa so tudi najemnike, ki so bili podložniki ali svobodni. – Renesanso pa je zaznamovalo ponovno odkritje antike. Vse, kar je kaj vredno v svetu umetnosti, književnosti, misli, kaže enako navdušenje za antični svet.

(Vir: Pernoud, R., 2003: Nehajmo že s tem srednjim vekom, str. 34, 78–79. Družina. Ljubljana)

Renesančni človek živi pod vtisom, da se je znova rodil, da se je čas pomladil in da so pred njim neomejene možnosti ustvarjanja. To občutje se porodi ob odkritju stare grške in rimske kulture. (...) Gre torej za vrnitev h grško-latinski civilizaciji, a ne k njenemu krščanskemu jedru.

(Vir: Rode, F., 2015: Cerkev pred izzivom stoletij, str. 60. Mohorjeva družba. Celje)

Izberite črko pred izbrano temo.

A SREDNJI VEK B HUMANIZEM

- 7.1. Kakšen odnos so imeli do antike?
- 7.2. Katere gospodarske panoge so najbolj zaznamovale obdobje?
- 7.3. Kakšno vlogo so imele religiozne vrednote in Cerkev?
- 7.4. Kakšen je bil pogled na posameznika in njegovo mesto v družbi?

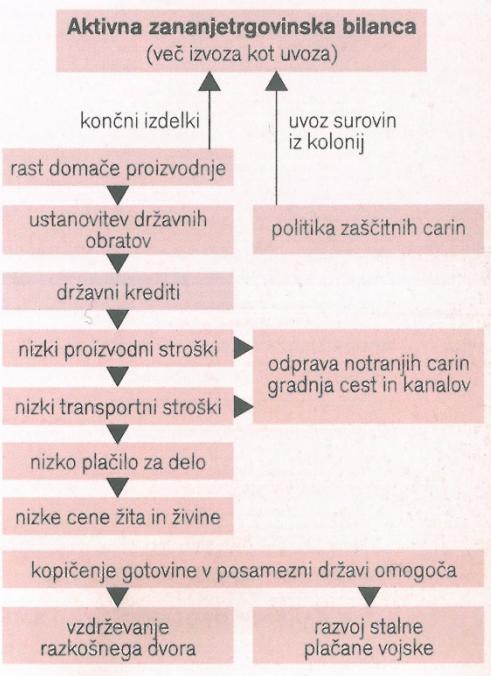
(4 točke)

M 1 7 2 5 1 1 2 1 0 7

8. Z nastopom novega veka so se pojavili novi gospodarski načini in s tem prve gospodarske teorije.
 - 8.1. Kako se je imenovala vodilna gospodarska teorija v Evropi v 17. in 18. stoletju, prikazana na sliki 2?
 - 8.2. Pojasnite temeljna izhodišča teorije.

(2 točki)

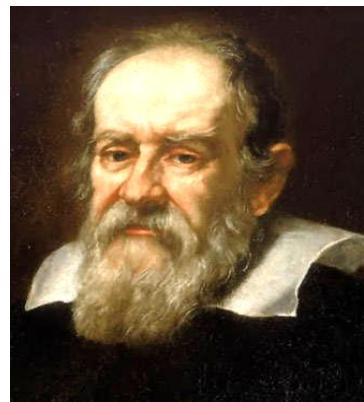

Slika 2

(Vir: Mlacović, D., in Urankar, N., 2010: Zgodovina 2, str. 91. DZS. Ljubljana)

9. Sestavina novega veka je razmah naravoslovnih znanosti, še posebno se je povečalo zanimanje za Zemljo in njeni mesti v vesolju. Poljski astronom kanonik Nikolaj Kopernik je zagovarjal heliocentrični sistem.
 - 9.1. Kateri ugleden astronom, upodobljen na sliki 3, je nadaljeval Kopernikovo delo?
 - 9.2. Pojasnite, zakaj so nasprotovali njegovim znanstvenim dognanjem.

(2 točki)

Slika 3: Astronom, ki naj bi izrekel besede: »Eppur si muove!«

(Vir: www.biography.com/people. Pridobljeno: 30. 12. 2015.)

10. Obkrožite črke pred tremi pravilnimi trditvami o kulturnem in gospodarskem prehodu iz srednjeveške v novoveško Evropo.

- A Prva tiskana knjiga je bila Gutenbergova *Biblja*.
- B Papir se je v Evropi uveljavil v 13. stoletju.
- C Thomas More, pisec *Utopije*, je zagovarjal monarhijo kot najboljšo državno ureditev.
- D Knjiga *Hvalnica norosti* je bila napisana v času Karla Velikega.
- E Tekstilna industrija je najprej doživela velik razvoj v Angliji.
- F Obdobje renesanse pomeni ponovni razcvet poljedelstva.

(3 točke)

11. V 15. stoletju se je v zahodnem krščanskem svetu več reformatorjev zavzelo za ureditev razmer v Cerkvi. Pri reševanju si pomagajte s spodnjim besedilom in sliko 4.

S poštenim in odkritim, čeprav taktično tudi nespametnim vedenjem in ravnanjem si je Jan Hus po pravici pridobil simpatije. Njegovo življenje v družbi, kjer je vse vrelo, v izolirani evropski deželi, njegov ugled med lastnimi ljudmi in njegovo prepričanje, da je našel čistejšo razlagu krščanskega oznanila, so mu zatemnili pogled v resničnost takratnega verskega življenja.

(Vir: Zgodovina Cerkve, 2. zvezek, str. 412. Družina. Ljubljana, 1991)

- 11.1. Kaj so reformatorji zahtevali od katoliške cerkve?
- 11.2. S kakšnimi lastnostmi so si reformatorji prislužili ugled med ljudmi?
- 11.3. Kako se je končala reforma pot Jana Husa?

(3 točke)

Slika 4: Usmrtitev Jana Husa

(Vir: www.digital-guide.cz. Pridobljeno: 30. 12. 2015.)

12. Republika Slovenija in še nekatere dežele imajo 31. oktobra državni praznik.

Ljubezen do resnice in želja, da resnica pride na dan, sta razloga za disputacijo o naslednjih tezah. Disputacija bo v Wittenbergu in jo bo vodil častitljivi oče Martin Luther.

(Vir: 2000 let krščanstva, str. 433. Mihelač. Ljubljana, 1991)

Pojasnite, zakaj se je 31. oktober zapisal v evropsko zgodovino.

(1 točka)

13. Leta 1555 so na državnem zboru v Augsburgu za urejanje verskih razmer sprejeli načelo »Cuius regio illius et religio«.

Večina nemških knezov se zbora ni udeležila osebno, ampak nanj poslala svoje namestnike. Odpolnenci protestantskih stanov so bili dejavnejši, kot je tudi sicer bilo njihovo stališče vedno napadalnejše. Zdaj, ko so bili močni, so se zavzemali za pravico, da v cesarstvu odpravijo vse, kar je katoliško, in si prilastijo cerkveno premoženje. Katoliškim podložnikom protestantskih knezov naj bi dovolili le zasebne pobožnosti, medtem ko so za protestantske podložnike katoliških gospodov zahtevali pravico do polnega, svobodnega in javnega izpovedovanja vere.

(Vir: Zgodovina Cerkve, 3. knjiga, str. 117. Družina. Ljubljana, 1994)

- 13.1. Kdo se je udeležil državnega zбора?

- 13.2. S pomočjo zgornjega besedila pojasnite, kaj je bila vsebina omenjenega načela.

(2 točki)

14. Po protestantski reformaciji in katoliški protireformaciji je bila Evropa ponovno razdeljena, tokrat po verskem načelu. Pri reševanju si pomagajte s sliko 2 v barvni prilogi.

Defenzorji (kraljevi uradniki) so sklicali zbor protestantov. Na zboru so sestavili pritožbo in jo 23. maja 1618 izročili na Hradčanah. Pri tem je skupina radikalnih plemičev po stari češki navadi vrgla skozi okno oba cesarska namestnika Martinica in Slavato ter njunega tajnika Fabricija. To je pomenilo vojno napoved avstrijski vladarski hiši.

(Vir: Zgodovina v slikah, 12. zvezek, stolpec 5336. DZS. Ljubljana, 1977)

- 14.1. Kako se v zgodovinopisu imenuje v zgornjem besedilu opisani dogodek, ki je bil uvod v tridesetletno vojno?

- 14.2. V katerih državah se je ohranila prevlada katoliške cerkve?

- 14.3. Zakaj je bila osrednja Nemčija v tridesetletni vojni eno najbolj opustošenih območij?

(3 točke)

15. Začetek novega veka v evropski zgodovini označujejo velika geografska odkritja in nastajanje kolonialnih imperijev. Med prvimi državami, ki so postale kolonialna sila, sta bili Portugalska in Španija.

Portugalska je bila v 15. stoletju sorazmerno stabilna dežela, kar bi o drugih evropskih deželah ne mogli trditi, raziskovalce pa so v polni meri podpirali bodisi kralj bodisi ljudje iz njegove bližnje okolice. Izboljšave v gradnji ladij so omogočile gradnjo karavel, lahkih in zelo stabilnih ladij, ki so lahko jadrale proti vetrju. Z izboljšavo kompasa je postala navigacija bolj zanesljiva. Renesansa je tako kot v drugih deželah imela občuten vpliv in je bila v veliko oporo na novo vzbujenemu zanimanju za svet onkraj lastnih meja.

(Vir: Pennington, P., 1988: Kdo je odkrival svet, str. 40. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Za preverjanje njegovega načrta so postavili posebno komisijo. Ta je zasedala štiri leta, preden je predložila svoj poročilo. Toda španska krona je bila zapletena v vojno za osvojitev muslimanskega kraljestva Granade in ni imela časa za odprave. Leta 1492 pa je bila Granada zavzeta, muslimani so bili pregnani iz Španije. Kolumba so poklicali nazaj na dvor. Njegovi pogoji so bili težki in precej časa je trajalo, preden sta Ferdinand in Izabela privolila, kljub vsemu pa je lahko šla njegova odprava na pot še v istem letu.

(Vir: Pennington, P., 1988: Kdo je odkrival svet, str. 51. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Izberite črko pred izbrano državo.

A PORTUGALSKA

B ŠPANIJA

S pomočjo zgornjih besedil in slike 3 v barvni prilogi predstavite izbrano državo kot podpornico geografskih odkritij in kolonialno silo. Pri tem razložite, kaj je omogočilo državi, da je postala kolonialna sila; kdo so bili najbolj znani odkritelji v začetnem obdobju; kako so obvladovali novoodkrite dežele; navedite, kaj je država posredovala Evropi iz svojih kolonij; kako je uredila odnose s tekmico, ko je izbruhnil konflikt njunih interesov v kolonijah.

(5 točk)

Vzpon meščanstva in uveljavitev parlamentarizma

16. Od začetka 18. stoletja so se v Evropi širile nove ideje o družbi, vlogi posameznika v njej in o urejanju medsebojnih odnosov. Za njihovo razširjanje so poskrbeli razsvetljenski filozofi in družboslovci.

Po Rousseauju je človek dosegel svoj cilj s sklenitvijo družbenega dogovora, ki ga veže kot posameznika na 'splošno voljo' njegove družbe. Rousseau v nasprotju z Lockom ni napravljal vlade za eno od strank pri pogodbi, ravno tako pa vlada, kakor je po Hobbsovih nazorih, tudi ni nad pogodbo in onkraj nje. Nasprotno, ljudstvo je suvereno, njegova vrhovna volja je zakon, tako da lahko vsak čas spremeni obliko vlade ali pa zamenja svoje vladarje.

(Vir: Zgodovina človeštva, zvezek IV/I. Temeji sodobnega sveta, str. 502. DZS. Ljubljana, 1972)

- 16.1. Pojasnite, kako so vladarji utemeljevali svojo oblast do tedaj.

- 16.2. Kakšen je temelj vladarjeve oblasti po tem času?

(2 točki)

17. Razsvetljenske ideje so dobole simpatizerje tudi med politiki in vladarji. Skupino vladarjev v tem obdobju imenujemo razsvetljeni absolutisti. Eden od njih, prikazan na sliki 5, je o nalogah vladarja zapisal:

Ker pa zakoni brez nenehnega nadzora ne morejo niti obstajati, kaj šele, da bi jih lahko uporabljali, je nastala oblast, ki jo je ljudstvo izvolilo in se ji podredilo. Vtisnimo si to dobro v spomin, da je bil namreč edini vzrok, ki je ljudstvo prepričal, da si omisli oblast, ohranjanje zakonov – to je bil pravi izvir vladarske oblasti. Njen nosilec pa je bil prvi služabnik države.

(Vir: Cvirk, J., in Studen, A., 2010: Zgodovina 3, str. 12. DZS. Ljubljana)

- 17.1. Pojasnite dva argumenta, zakaj so ti vladarji dobili ime razsvetljeni absolutisti.

- 17.2. Navedite dva vladarja, ki ju uvrščamo v to skupino.

(2 točki)

Slika 5: Pruski kralj v letih 1740–1786

(Vir: Cvirk, J., in Studen, A., 2010: Zgodovina 3, str. 12. DZS. Ljubljana)

18. V boju ameriških priseljencev za neodvisnost od Anglije so bila uporabljena diplomatska in vojaška sredstva. Hkrati so voditelji kolonij pripravljali pravne temelje za osamosvojitev in 4. julija 1776 je trinajst kolonij soglasno razglasilo Deklaracijo o neodvisnosti.

Naslednje resnice imamo za samoumevne: Vsi ljudje so ustvarjeni enako. Stvarnik jih je obdaril z določenimi neodtujljivimi pravicami. K tem spadajo pravica do življenja, svoboda in težnja k sreči. Za zagotovitev teh pravic so med ljudmi postavljene vlade; te pa imajo svoja pooblastila od privolitve tistih, ki jim vladajo. Kadarkoli kaka oblika vlade ogrozi te pravice, jo sme ljudstvo po vsej pravici spremeniti ali jo odpraviti in postaviti novo vlado.

(Vir: Zgodovina v slikah, 12. zvezek, stolpec 6018. DZS. Ljubljana, 1978)

S pomočjo zgornjega besedila pojasnite, kako so kolonije utemeljevale pravico do osamosvojitve.

(1 točka)

19. Evropi in svetu je prinesla zgodovinske spremembe francoska revolucija. Po začetnih mesecih utrjevanja svojega položaja je narodna skupščina sprejela izjavo, s katero je zavrnila samovoljo vladarjev iz prejšnjih časov in uvedla novo družbeno ureditev.

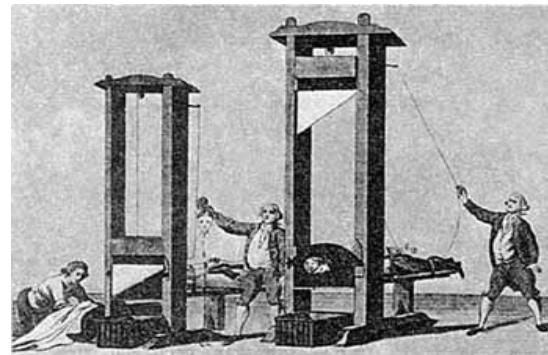
Narodna skupščina zaradi tega priznava in razglaša v pričujočnosti Vrhovnega bitja in pod njegovim pokroviteljstvom naslednje človeške in državljanške pravice:

1. Ljudje se rodijo in živijo svobodni in enaki po svojih pravicah, družbeni razločki smejo sloneti samo na skupnih koristih.
2. Smisel vsake politične združbe je ohranitev naravnih in človeških pravic, ki ne zastarajo; te pravice so: svoboda, lastnina, varnost in odporn proti nasilju ...

(Vir: Gestrin, F., in Melik, V., 1983: Zgodovinska čitanka, str. 6. DZS. Ljubljana)

- 19.1. Kako se imenuje dokument, ki je postavil temelje nove družbene ureditve v Franciji?
- 19.2. Katera tri načela so postala geslo francoske revolucije?
- 19.3. Pojasnite, kako so revolucionarji obračunali s svojimi nasprotniki.

(3 točke)

Slika 6: Giljotina

(Vir: www.ask.com/pictures. Pridobljeno: 30. 12. 2015.)

20. Nekdanji jakobinec Napoleon Bonaparte je po koncu revolucije prevzemał vedno pomembnejše vloge. S svojimi ukrepi in akcijami je preoblikoval francosko družbo ter s svojimi mirovnimi sporazumi tudi Evropo. Pri reševanju si pomagajte s sliko 4 v barvni prilogi.
- 20.1. Navedite štiri države, ki so bile pred Napoleonovim napadom na Rusijo povsem odvisne od Francije.
- 20.2. Pojasnite, kaj je določal mirovni sporazum v Schönbrunnu.

(2 točki)

21. Med evropskimi državami je v 19. stoletju doživela velik gospodarski razvoj Anglija, ki se je razvijala v znamenju industrijske revolucije. Pri reševanju si pomagajte s spodnjim besedilom in sliko 4 v barvni prilogi.

V času celinske zapore se je Anglija gospodarsko nezadržno razvijala. Po letu 1810 pa so se vendarle začele kazati dolgoročne posledice zapore: zvišanje davkov, žitne podpore in izguba evropskih tržišč so pri sočasnem stopnjevanju industrijske proizvodnje pripeljali h krizam v prodaji, k brezposelnosti, lakoviti, prvim ludditskim razbijanjem strojev ...

(Vir: Zgodovina v slikah, 14. zvezek, stolpec 6387. DZS. Ljubljana, 1978)

- 21.1. Pojasnite, kaj pomeni izraz »celinska zapora«.
- 21.2. Kakšne posledice je zapora prinesla za angleško gospodarstvo?

(2 točki)

22. V 19. stoletju so se ob vprašanjih ureditve družbe, lastnine, odnosov do religije in ciljev v prihodnosti, ki jih mora družba doseči, oblikovale tri temeljne družbene ideologije: liberalizem, konservativizem in socializem.

Na črte pred razlagami v levem stolpcu, ki označujejo značilnosti ideologij, vpišite ustrezno črko ideologije iz desnega stolpca.

☐ popolna svoboda na vseh področjih življenja	
☐ priti na oblast s pomočjo revolucije	L liberalizem
☐ ustavna monarhija	K konservativizem
☐ zavzemanje za stanovsko družbo	S socializem
☐ izboljšanje gospodarskega položaja nižjih slojev	
☐ vzpostavitev krščanske države	

(3 točke)

23. Napoleonov poraz leta 1815 je evropskim državam omogočil, da so po 25-letnem obdobju vojn na novo začrtale odnose v Evropi. Od septembra 1814 do junija 1815 so vladarji in vodilni politiki tistega časa na Dunaju začrtali prihodnost Evrope. Pri reševanju si pomagajte s sliko 5 v barvni prilogi.

23.1. Kaj so se dogovorili udeleženci dunajskega kongresa?

23.2. Katero politično tvorbo so ustanovili, da bi preprečili prevlado Rusije in Francije v Evropi?

(2 točki)

24. Revolucionarni dogodki leta 1848 so zajeli mnoge evropske države. Prinesli so več novosti na vseh področjih političnega življenja. V več državah je prišlo do zamenjave vladarjev, tudi v Avstriji.

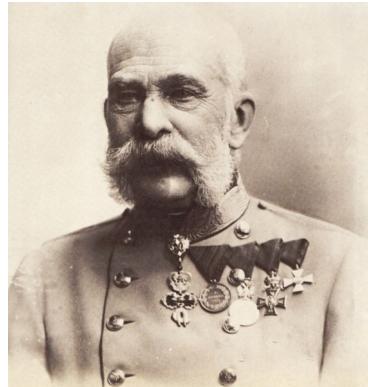
22. 11. 1848 je parlament obnovil svoje delo v Kromeriju, kamor ga je, namesto na Dunaj, sklical vladar. V pripravah za zadnji udar in obnovo absolutizma so 2. 12. izvedli spremembo na prestolu: namesto slaboumnega Ferdinanda je postal cesar njegov osemnajstletni nečak. Po dolgotrajnih posvetovanjih je ustavni odbor izdal osnutek ustawe. Ko pa je bil predložen v sklepanje državnemu zboru, je vlada 7. marca 1849 državni zbor razpustila in proglašila oktroirano ustawo.

(Vir: Zgodovina Slovencev, str. 457. Cankarjeva založba. Ljubljana, 1979)

24.1. Kdo je leta 1848 postal novi avstrijski cesar?

24.2. Pojasnite, kaj pomeni, da je bila razglašena oktroirana ustawo.

(2 točki)

Slika 7: Avstrijski cesar od 1848 do 1916

(Vir: <http://issamar.com/strategy/wp-content>. Pridobljeno: 30. 12. 2015.)

25. Povežite imena zgodovinskih osebnosti v spodnjem stolpcu z zgodovinskimi dogodki oz. dejanji, s katerimi so se zapisali v zgodovino. Črke osebnosti iz desnega stolpca zapišite na črte pred opisom, po katerem so postali znameniti, v levem stolpcu.

_____ razlagalec pojava plime in oseke	A Johann Gutenberg
_____ ugleden renesančni slikar in izumitelj	B Johann Kepler
_____ urednik francoske razsvetljenske Enciklopedije	C Leonardo da Vinci
_____ prvi ameriški predsednik	D Denis Diderot
_____ iznajditelj prvega tiskarskega stroja	E Francisco Pizarro
_____ uničevalec države Inkov	F George Washington

(3 točke)

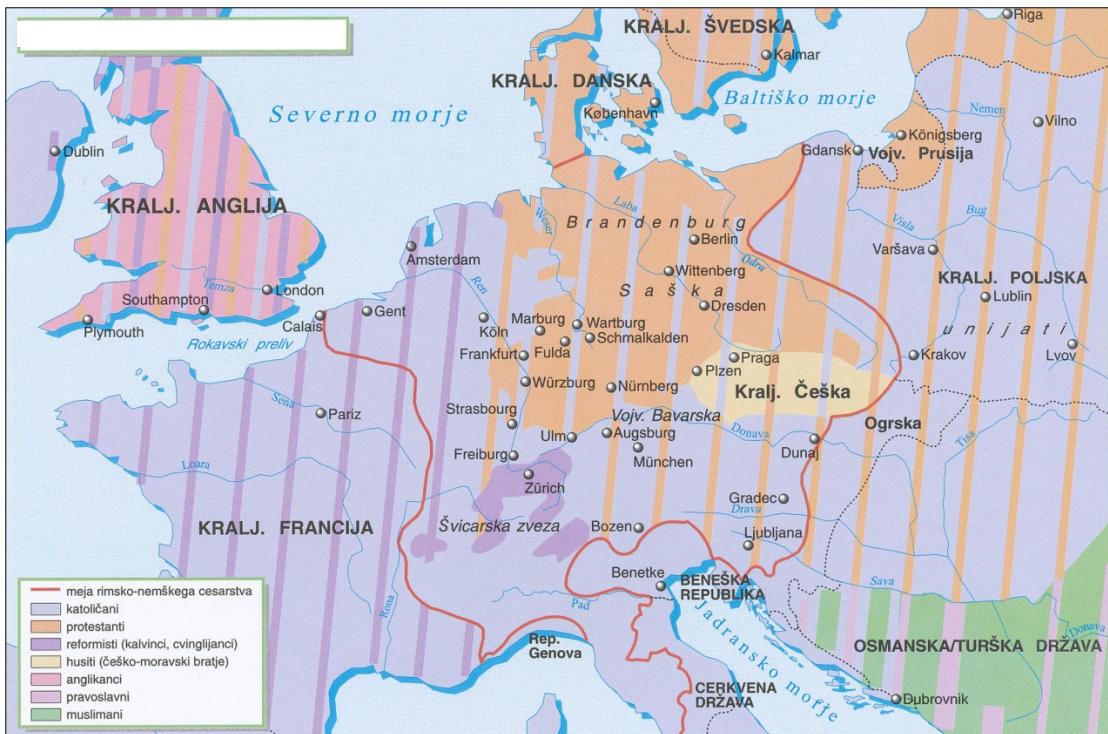
V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

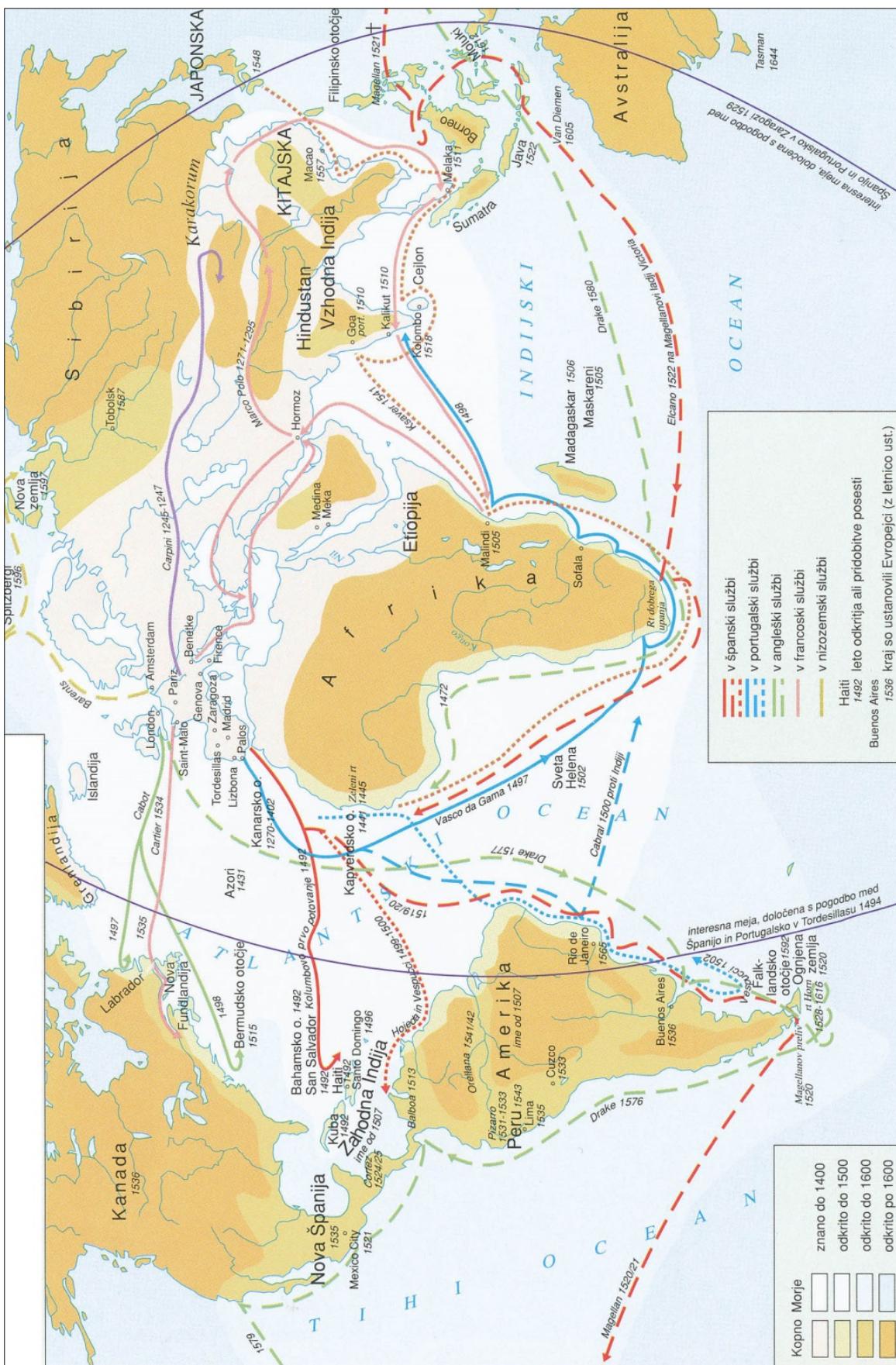
Slika 1: Evropske univerze v pozнем srednjem veku

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 33. Modrijan. Ljubljana, 2007)

Slika 2: Reformacija v Evropi

(Vir: Zgodovinski atlas za osnovno šolo, str. 23. DZS. Ljubljana, 1999)

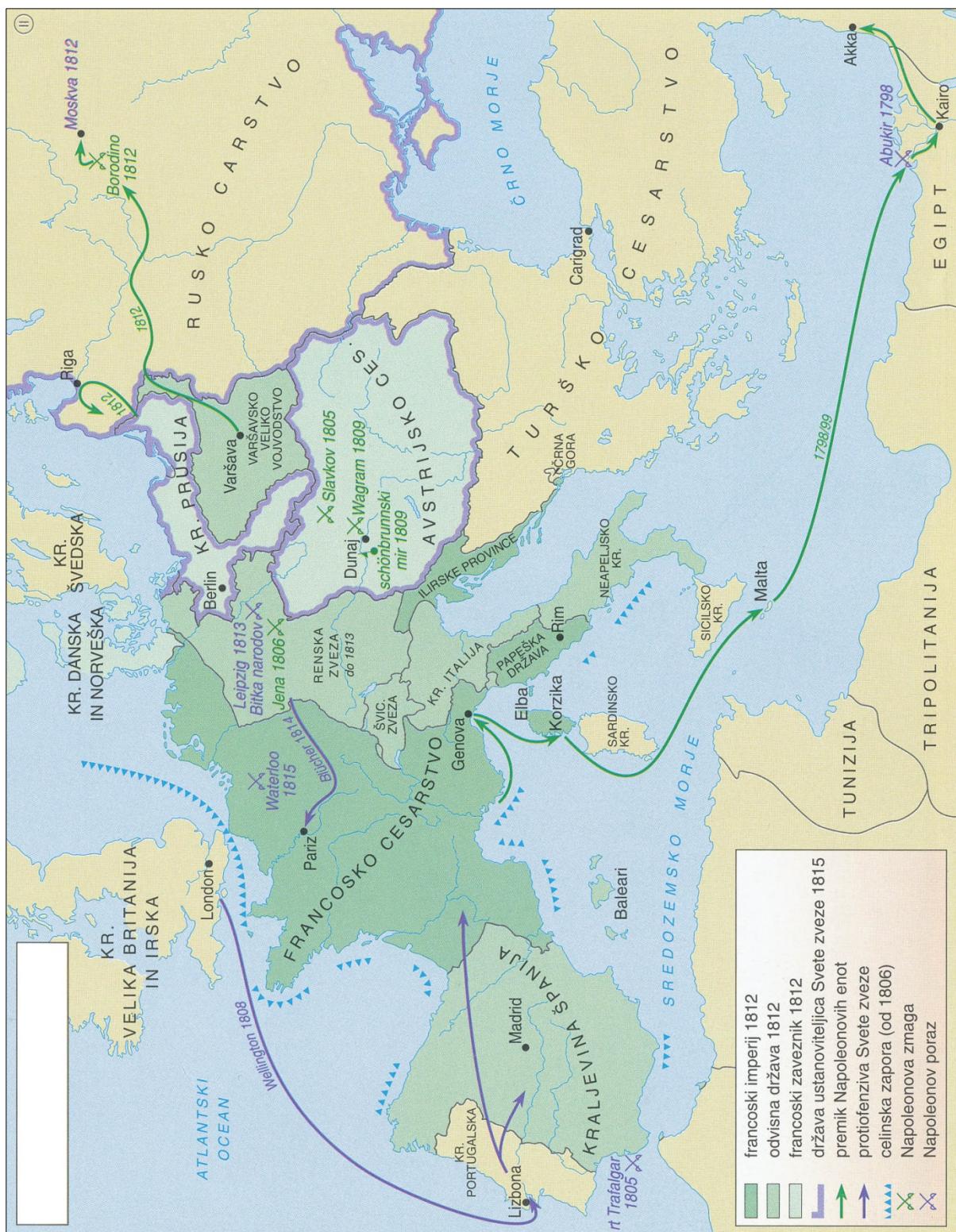

Slika 3: Zemljepisna odkritja na prehodu v novi vek

(Prirejeno po: Šolski zgodovinski atlas, str. 23. DZS. Ljubljana, 1994)

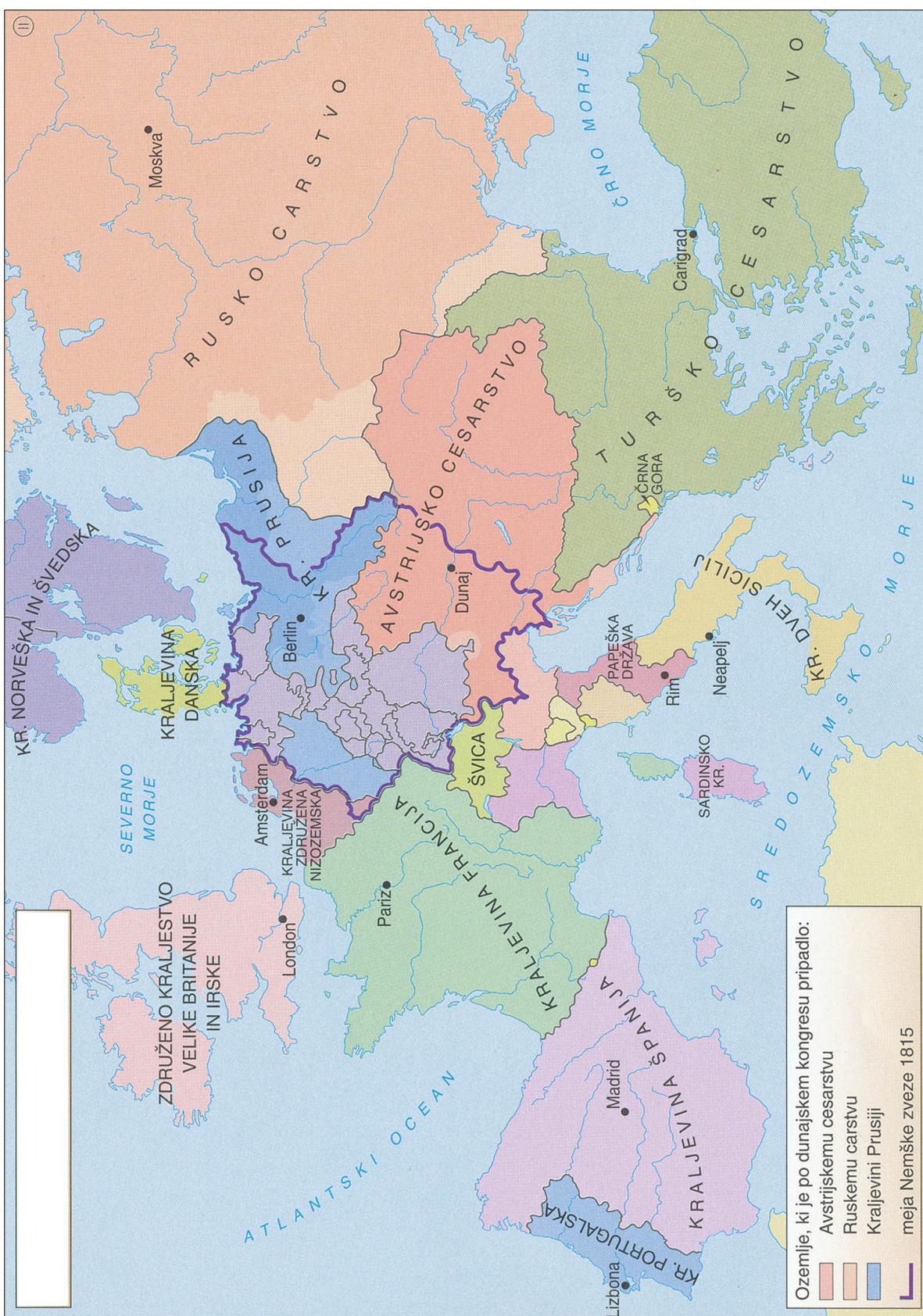

M 1 7 2 5 1 1 2 1 1 9

Slika 4: Napoleonova osvajanja

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 46. Modrijan. Ljubljana, 2007)

Slika 5: Evropa po dunajskem kongresu

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 47. Modrijan. Ljubljana, 2007)